

УДК 347.633

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ З БАТЬКІВ, ДІТИ ЯКИХ БУЛИ УСИНОВЛЕНІ

Л. М. Зілковська

*кандидат юридичних наук,
заступник декана економіко-правового факультету
Одеського національного
університету імені І. І. Мечникова*

В. А. Черненко

*суддя Вищого спеціалізованого суду України
з розгляду цивільних і кримінальних справ*

Формування та удосконалення законодавства у сфері охорони і захисту дитинства, зокрема й у частині утримання дітей шляхом аліментування, є завданням кожної соціальної, правової держави.

Вивченню питань утримання (аліментів) членів сім'ї приділяла увагу ціла плеяда вітчизняних науковців, зокрема Ю. С. Червоний, І. В. Жилінкова, З. В. Ромовська, Л. В. Сапейко, В. А. Кройтор, Я. В. Новохатська, Л. В. Афанасьєва, Л. В. Сапейко. Ці та інші автори також займалися питанням усиновлення. Незважаючи на підвищений інтерес науковців до правових питань аліментування та усиновлення, багато із них ще не вирішені. Як

свідчить практика, законодавство про утримання дитини батьками та усиновлювачами не є досконалим. Тривалий характер аліментних правовідносин передбачає можливість неодноразового звернення до суду з позовами про стягнення аліментів, про зміну їх розміру, строків платежів або звільнення від них, а також щодо інших питань, пов'язаних з реалізацією права на аліменти і виконанням обов'язку з аліментування.

На жаль, висвітленню законодавчих та правозастосовних питань, що виникають додатково при стягненні аліментів з батьків у разі усиновлення дитини або у разі позбавлення усиновлювача батьківських прав, науковцями приділяється недостатньо уваги, а практики стикаються з безліччю проблем. Очевидно, що суспільство потребує ретельного перегляду законодавцем норм про виконання обов'язку з утримання дитини шляхом виплати батьками аліментів на усиновлену дитину, а тому метою цієї статті є науково-практичне обґрунтування пропозицій з удосконалення законодавства у зазначеній сфері.

Звичайно, найбільше спорів про усиновлення та про стягнення аліментів розглядається у судах першої інстанції, чимало рішень оскаржується в апеляційних судах, ще менше — у касаційному суді.

Так, за даними звітів судів першої інстанції про розгляд справ у порядку цивільного судочинства у 2013 р. усього було розглянуто 101 036 справ про стягнення аліментів (що становить 36 % загальної кількості спорів, які виникають із сімейних правовідносин), із них із ухваленням рішення — 88 189, у тому числі із задоволенням позову — 84 968. У 2014 р. усього було розглянуто 76 548 справ про стягнення аліментів (що становить 35,2 % загальної кількості спорів, які виникають із сімейних правовідносин), із них із ухваленням рішення — 67 370, у тому числі із задоволенням позову — 65 253 [1].

Немало спорів зазначеної категорії надходить до апеляційних судів. Так, у 2013 р. апеляційними судами було переглянуто 4 906 рішень місцевих судів у спорах, що виникають із сімейних правовідносин про стягнення аліментів, скасовано 1 054 рішення, або 21,5 % загальної кількості переглянутих; у 2014 р. — 3 951 рішення місцевих судів у спорах зазначеної категорії, із них скасовано — 766, або 19,4 % загальної кількості переглянутих рішень [2].

Згідно зі звітом про розгляд цивільних справ судом касаційної інстанції у 2013 р. ВССУ в касаційному порядку колегією у складі 5 суддів за результатом перегляду 1 рішення у справі про усиновлення його скасовано повністю та передано справу на новий розгляд до суду першої інстанції.

Протягом 2014 р. у касаційному порядку колегією у складі 5 суддів переглянуто 1 рішення у справі про усиновлення, яке за результатами перегляду скасовано із залишенням в силі рішення суду першої інстанції, що було помилково скасовано апеляційним судом.

Ухвали у справах про усиновлення протягом 2013–2014 років у касаційному порядку ВССУ не переглядались.

Упродовж 2013 р. колегіями у складі 5 суддів ВССУ переглянуто 89 рішень судів у спорах про стягнення аліментів, із яких 73 скасовано та 16 залишено без змін, та 12 ухвал (10 із яких скасовано, 2 залишено без змін); протягом 2014 р. переглянуто 105 рішень (89 скасовано, 16 залишено без змін) та 8 ухвал, із яких 7 скасовано та 1 залишено без змін [3].

У статистичних даних, на жаль, не відображена кількість розглянутих спорів щодо стягнення аліментів з батьків, діти яких були усиновлені, однак і наведених даних досить для висновку, що кількість спорів про стягнення аліментів є значною, а на практиці судді нерідко вирішують і спори про стягнення аліментів з батьків, діти яких були усиновлені.

Слід нагадати, що позбавлення батьківських прав як специфічна і найвища санкція сімейно-правової відповідальності характеризується повним припиненням правового зв'язку дитини з її батьками і, водночас, збереженням обов'язку батьків щодо матеріального забезпечення дитини. У разі позбавлення батьківських прав батьки втрачають спадкові права щодо дитини, право на одержання аліментів від дітей та інші права. Однак за дитиною зберігаються певні права, зокрема право на одержання аліментів, спадкові права, право власності або право користування житловим приміщенням тощо.

З огляду на те що позбавлення батьківських прав не звільняє батьків від обов'язку щодо утримання дитини, одночасно з позбавленням батьківських прав суд може на вимогу позивача або за власною ініціативою вирішити питання про стягнення аліментів на дитину (ч. 2 ст. 166 СК).

Так, право на одержання аліментів від батьків при цьому, *безумовно, зберігається* у разі встановлення над дитиною опіки та піклування (ч. 2 ст. 247 СК), влаштування до закладу охорони здоров'я, навчального або іншого дитячого закладу, прийомної сім'ї (ч. 2 ст. 248, ч. 4 ст. 2563 СК), до дитячого будинку сімейного типу (ч. 4 ст. 2567 СК). *І може зберігатися* у разі усиновлення дитини. З огляду на положення ч. 1 ст. 232 СК вирішення цього питання віднесене на розсуд того з батьків, з ким залишається дитина.

Крім цього, згідно з ч. 1 ст. 1183 ЦК батьки зобов'язані відшкодувати шкоду, завдану дитиною, щодо якої вони були позбавлені батьківських прав, протягом трьох років після позбавлення їх батьківських прав, якщо вони

не доведуть, що ця шкода не є наслідком невиконання ними своїх батьківських обов'язків.

Таким чином, зобов'язання із певного матеріального забезпечення дитини, щодо якої батьки позбавлені батьківських прав, залишаються й після цього акту. СК встановлює два порядки сплати батьками аліментів на дитину: добровільний та примусовий. Кожен із цих порядків також має свої особливості з огляду на фактичні обставини правовідносин. Під час вирішення питань припинення права на аліменти на дитину слід брати до уваги форму надання утримання — грошова і (або) натуральна.

Відповідно до статей 207, 282 СК усиновленням є прийняття усиновлювачем у свою сім'ю особи на правах дочки чи сина, що здійснене на підставі рішення суду, а у разі усиновлення дитини, яка є громадянином України, але проживає за межами України, — на підставі нормативних актів консульської установи або дипломатичного представництва України. Таким чином, усиновленням є прийняття усиновлювачем у свою сім'ю особи, що здійснене на підставі рішення суду (юридичного акта), внаслідок якого між усиновлювачем та його родичами, з однієї сторони, та усиновлюваним і його нащадками — з іншої сторони, виникають такі ж права та обов'язки, як між батьками і дітьми, а також родичами за походженням.

Складність аліментних правовідносин між батьками і дітьми багаторазово зростає, коли доводиться мати справу з батьківськими обов'язками з надання утримання дитині у разі її усиновлення. Адже припинення стягнення аліментів може відбуватись у зв'язку з усиновленням (удочерінням) дитини, на утримання якої стягувалися аліменти. Такий висновок можна зробити з аналізу положень ч. 1 ст. 232 СК. Законодавча невизначеність, закладена у цьому положенні, зумовлює багато судових спорів про звільнення від стягнення аліментів з батьків на дитину, яку було усиновлено, і вирішення цього питання покладається на суд.

Частиною 1 ст. 232 СК передбачено настання правових наслідків усиновлення — з моменту здійснення усиновлення припиняються особисті та майнові права і обов'язки між батьками та особою, яка усиновлена, а також між нею та іншими її родичами за походженням. При усиновленні дитини однією особою ці права та обов'язки можуть бути збережені за бажанням матері, якщо усиновлювачем є чоловік, або за бажанням батька, якщо усиновлювачем є жінка.

Аналіз наведеного дає підстави для двох висновків.

Перший: юридичний акт усиновлення змінює суб'єктний склад батьківських правовідносин — батьки усиновленої особи перестають бути суб'єктами

батьківських прав та обов'язків, і, водночас, між усиновлювачем та усиновленим встановлюються правові зв'язки, які існують між батьками та дітьми.

Другий: суб'єктний склад може не змінюватися, а доповнюватися, оскільки батьківські права та обов'язки щодо дитини виконуватимуться і батьками, і усиновлювачами.

Слід мати на увазі, що ст. 171 СК передбачає у відповідних випадках врахування думки дитини під час вирішення питань, що стосуються її життя, а також потрібно пам'ятати про вимоги ч. 2 ст. 218 СК щодо необхідності інформування дитини про правові наслідки усиновлення. При цьому для запису усиновлювача матір'ю, батьком потрібна згода дитини, яка досягла семи років, крім випадку, передбаченого ч. 4 ст. 218 СК, якщо дитина проживає в сім'ї усиновлювачів і вважає їх своїми батьками.

Таким чином, необхідність інформування дитини про правові наслідки усиновлення має відбуватися з врахуванням положень ч. 1 ст. 218 СК, тобто за згодою дитини на її усиновлення, тільки якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може її висловити у тій формі, яка відповідає її віковій та стану здоров'я.

Тобто, з огляду на наведені вимоги щодо інформування дитини, вона має бути повідомлена і про такі наслідки, як про збереження або про припинення права на одержання аліментів. На нашу думку, в такому разі дитина має бути поінформована і про те, що реалізація цього права залежить від волі того з її батьків, з ким вона проживає. Адже, як зазначалося вище, саме від волі одного з батьків залежить припинення чи залишення зобов'язань з аліментування.

Слід зауважити, що усиновлення має своїм наслідком ще й неможливість поновлення батьківських прав, якщо дитина була усиновлена і усиновлення не скасоване або не визнане недійсним судом (ч. 2 ст. 169 СК). Імперативність цієї норми пов'язують з тим, «що відповідно до закону на усиновлення не вимагається згоди батьків, позбавлених батьківських прав, і подібний спір міг би вкрай негативно вплинути на моральний стан дитини і усиновлювачів і негативно відобразитися на їхніх правах і інтересах з урахуванням правових наслідків усиновлення (ст. 232 СК)» [4, с. 499].

На нашу думку, у разі усиновлення дитини право на аліменти, які на неї одержуються від батьків, має припинятись.

Наведемо деякі аргументи.

Перше. Відповідно до ч. 1 ст. 179 СК аліменти, одержані на дитину, є власністю того з батьків, на ім'я кого вони виплачуються, і мають використовуватися за цільовим призначенням. Тобто аліменти мають виключно цільо-

ве призначення. Однак відомо, що механізму контролю за цільовим використанням аліментних коштів не існує. Від батьків не вимагається наведення доказів добросовісності здійснення цільових витрат в інтересах дитини. Слід враховувати, що сьогодні в українському суспільстві сформувався прошарок заможних людей і їх аліменти на дитину можуть значно перевищувати потреби дитини у витратах і стати нагодою для зловживань з боку недобросовісних батьків.

Друге. Поза увагою законодавця залишилось питання про припинення права на аліменти на дитину у зв'язку з набуттям права власності на нерухоме майно, як це передбачено ст. 190 СК. Вважаємо, що принаймні якість застереження щодо цього мало би бути у ч. 1 ст. 232 СК. Розробка зазначеного питання може бути предметом подальших досліджень.

Третє. Залишається невизначеним і питання про позбавлення усиновлювача батьківських прав відповідно до ст. 242 СК. Порядок і підстави позбавлення усиновлювача, який був записаний матір'ю, батьком усиновленої ним дитини, батьківських прав такі самі, як і у разі позбавлення батьківських прав кровних батьків. Однаковими є й наслідки позбавлення батьківських прав.

Таким чином, можливі ситуації, коли один із батьків одержуватиме аліменти на дитину і від одного з батьків, і від усиновлювача. Таких випадків можна уникнути, переглянувши з метою усунення прогалин чинне законодавство в частині аліментування усиновлених дітей.

Для прикладу, за законодавством РФ, якщо з одного з батьків усиновленої дитини до винесення рішення про усиновлення в судовому порядку стягувалися аліменти, він відповідно до п. 2 ст. 120 СК РФ звільняється від їх сплати [5]. Л. М. Пчелінцева зазначає, що це питання вирішується судом на прохання того з батьків, який зобов'язаний сплачувати аліменти, оскільки рішення суду про усиновлення, яке набрало законної сили, є безумовною підставою для припинення виплати аліментів. Разом із тим таке рішення не звільняє батька, з якого в судовому порядку стягувалися аліменти, від подальшої їх сплати, якщо при усиновленні дитини за цим батьком відповідно до п. 3 ст. 137 СК РФ були збережені особисті немайнові та майнові права і обов'язки. У зазначеному випадку всі питання, пов'язані зі зміною розміру аліментів, звільненням від їх сплати, повинні розглядатися судом у порядку позовного провадження за заявою заінтересованих осіб [6, с. 387].

Обов'язок утримувати свою дитину припиняється після її усиновлення також за законодавством Казахстану (ч. 2 ст. 69 Закону Республіки Казахстан «Про шлюб і сім'ю») [7].

За законодавством Франції обов'язок надавати аліменти зберігається у відносинах між усиновленим та його батьком і матір'ю. Однак батько і мати усиновленого зобов'язані надавати йому аліменти лише в тому випадку, коли він не може їх отримати від усиновителя (ст. 367 ЦК Франції) [8, с. 174].

Звернення до міжнародного досвіду доводить, що більшість норм національного законодавства із ним кореспондуються.

Так, ч. 2 ст. 11 Європейської конвенції про усиновлення дітей (переглянутої) встановлено, що один з подружжя або партнер усиновлювача, незалежно від того, чи перебувають вони в зареєстрованих відносинах, зберігають свої права та обов'язки стосовно усиновленої дитини, якщо остання є його дитиною, якщо іншого не встановлено законом [9].

Статтею 26 Конвенції про захист дітей та співробітництво в галузі міждержавного усиновлення (1993 р.) встановлено, що визнання усиновлення містить визнання припинення правових відносин між дитиною, її матір'ю та батьком, що раніше існували, якщо усиновлення має такі наслідки в Договірній Державі, в якій воно відбулося. У випадку, якщо усиновлення має наслідком припинення правових відносин між дитиною і батьками, які раніше існували, дитина одержує в Державі, що приймає, та в будь-якій іншій Договірній Державі, де визнається усиновлення, такі ж самі права, які виникають з усиновлення, яке відбулося в кожній такій Державі [10].

Як бачимо, міжнародними нормативно-правовими актами вирішення питань утримання батьками дітей при їх усиновленні передбачено за правилами національного законодавства.

На нашу думку, питання про те, за яких умов батьки усиновлених дітей можуть вимагати утримання від другого з батьків, який позбавлений батьківських прав, потребує законодавчого вирішення або удосконалення.

У СК не міститься вичерпного переліку підстав для припинення аліментних зобов'язань щодо дитини. Правовий аналіз його змісту дає можливість виокремити лише деякі застереження щодо припинення аліментних зобов'язань, якими є припинення права на аліменти на дитину у зв'язку з набуттям права власності на нерухоме майно (житловий будинок, квартиру, земельну ділянку тощо) (ст. 190) і припинення права на утримання повнолітніх дочки, сина, які припинили навчання (ст. 199).

Логічно допустити, що законодавець передбачив не всі підстави, за якими припиняються аліментні правовідносини. Згадаймо, наприклад, що припинення аліментних зобов'язань як зобов'язань, які нерозривно пов'язані з особою платника і одержувача аліментів, відбувається у зв'язку зі смертю

особи, яка одержує аліменти, а також особи, на яку покладено обов'язок щодо сплати аліментів.

Вважаємо, що у СК необхідно передбачити таку підставу для припинення аліментних зобов'язань, як усиновлення дитини. Такої норми конче потребують судова та адміністративна практика.

Так, позови про звільнення від сплати аліментів, про припинення стягнення аліментів та звільнення від сплати заборгованості за аліментами у зв'язку з усиновленням дитини, на утримання якої вони стягувалися, є досить поширеними в судовій практиці. При чому незалежно від того, чи усиновлення здійснювалося за згодою батьків на усиновлення, чи без такої згоди (ст. 217 СК).

Досить часто батьки, з яких стягуються аліменти, у своїх запереченнях проти їх сплати скаржаться на те, що їх не повідомили про усиновлення дитини. Але за правилами ч. 2 ст. 219 СК той з подружжя, який є рідним батьком (матір'ю), звертаючись з клопотанням про усиновлення своєї дитини іншим з подружжя, посилається на те, що усиновлення дитини може бути проведено без згоди повнолітніх батьків, якщо судом буде встановлено, що вони, не проживаючи з дитиною понад шість місяців без поважних причин, не проявляють щодо неї батьківської турботи та піклування, не виховують та не утримують її.

Зауважимо, що законодавець не зобов'язує суди повідомляти батьків, позбавлених батьківських прав, про усиновлення їхньої дитини.

Можливо, при отриманні згоди на усиновлення дитини від того з батьків, якого не позбавлено батьківських прав, одночасно слід вирішувати питання про відмову від одержання від нього аліментів. Позасудовим порядком вирішення питання утримання дитини між колишнім подружжям у такому разі, по-перше, було б звільнено суди від розгляду зайвих спорів, по-друге — спрощено реєстрацію усиновлення як акта цивільного стану. Адже відповідно до підпункту 2.16.1. Правил внесення змін до актових записів цивільного стану їх поновлення та анулювання в актовому записі про народження відповідно до рішення суду про усиновлення змінюються відомості щодо батьків і дитини, у тому числі дати та місця її народження, дати державної реєстрації народження. У разі зміни рішенням суду про усиновлення дати народження дитини дата державної реєстрації народження може бути також змінена за заявою особи, зазначеної у рішенні суду, або уповноваженої нею особи [11].

Водночас усиновлювач має право бути записаним матір'ю, батьком дитини і суд задовольняє таку заяву усиновлювача у рішенні про усиновлен-

ня, якщо це відповідає інтересам дитини (ст. 229 СК). Відповідно до ч. 7 ст. 255 СК для внесення змін до актового запису про народження усиновленої дитини або повнолітньої особи копія рішення суду надсилається до органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення, а у справах про усиновлення дітей іноземцями — також до уповноваженого органу виконавчої влади. У разі якщо усиновлювач записується батьком дитини, актовий запис про кровного батька має бути анульований на підставі рішення суду відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 24 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану».

Таким чином, якщо один із батьків не позбавлений батьківських прав і записаний як батько/матір дитини, а усиновлювач має бути записаний батьком/матір'ю дитини відповідно до рішення суду, виникає колізія і судове рішення не може бути виконане органом державної реєстрації актів цивільного стану.

Підсумовуючи, слід зробити такі висновки.

Законодавчого закріплення потребує така підстава для припинення аліментних зобов'язань щодо дитини, як її усиновлення у разі прийняття судом рішення про запис усиновлювача як батька, матері дитини. Вважаємо за необхідне доповнити СК окремою статтею, в якій визначити вичерпний перелік підстав припинення аліментних зобов'язань.

З огляду на законодавче закріплення права усиновлювача бути записаним матір'ю, батьком дитини, перегляду потребують і положення законодавства про державну реєстрацію актів цивільного стану — державної реєстрації народження дитини у зв'язку з усиновленням (удочерінням).

Список використаних джерел

1. Звіти судів першої інстанції про розгляд справ у порядку цивільного судочинства за 2013–2014 рр. Форма № 2-Ц, затверджено наказом Державної судової адміністрації України 5 червня 2006 р. № 55 за погодженням з Держкомстатом України.
2. Звіти апеляційної інстанції про розгляд апеляційних скарг у цивільних справах за 2013–2014 рр. Форма № 22-Ц, затверджено наказом Державної судової адміністрації України 5 червня 2006 р. № 55 за погодженням з Держкомстатом України.
3. Звіти про розгляд цивільних справ судом касаційної інстанції за 2013–2014 рр. Форма № 33, затверджено наказом Державного комітету статистики України, Верховного Суду України, Міністерства юстиції України 27 травня 2002 р. № 206/90/44/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 2002 р. за № 461/6749.
4. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар / за ред. І. В. Жилінкової. — Х. : Ксилон, 2008. — С. 499.

5. Семейный кодекс Российской Федерации от 29 декабря 1995 г. № 223-ФЗ (ред. от 30 декабря 2015 г.) [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://base.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc;base=LAW;n=191684>.
6. Пчелинцева Л. М. Комментарий к Семейному кодексу Российской Федерации. — М. : Издательство НОРМА, 2002. — 696 с.
7. О браке и семье : Закон Республики Казахстан от 17 декабря 1998 г. № 321-І [Электронный ресурс]. — Режим доступа : http://www.minjust.kz/ru/art/o_brake_i_semье.
8. Гражданский кодекс Франции (Кодекс Наполеона) / пер. с франц. В. Захватаев / предисл. : А. Довгерт, В. Захватаев / Приложения 1–4: В. Захватаев / отв. ред. А. Довгерт. — К. : Истина, 2006. — С. 174.
9. Європейська конвенція про усиновлення дітей (переглянута) від 27 листопада 2008 р., ратифікована Законом № 3017-VI від 15 лютого 2011 р. (із застереженням та заявою) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_a17.
10. Про захист дітей та співробітництво в галузі міждержавного усиновлення : Конвенція ООН від 29 травня 1993 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_365.
11. Правила внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання : наказ Міністерства юстиції України від 12 січня 2011 р. № 96/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 січня 2011 р. за № 55/18793 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0055-11/print1443618333803680>.

Зілковська Л. М., Черненко В. А. Проблемні питання застосування законодавства про стягнення аліментів з батьків, діти яких були усиновлені

Анотація. Статтю присвячено огляду проблем застосування законодавства про стягнення аліментів з батьків, діти яких були усиновлені. Аналіз практики застосування законодавства про усиновлення у спорах про стягнення та про припинення стягнення аліментів з батьків, діти яких були усиновлені, виявив прогалини і суперечності його норм у частині співвідношення правового зв'язку дитини з її батьками, позбавленими батьківських прав, які сплачують аліменти, та з усиновлювачами, на яких покладається обов'язок утримувати дитину. Рекомендується повідомляти усиновлену дитину про можливість збереження правового зв'язку між нею та батьками, з якими не припиняється правовий зв'язок, що полягає у збереженні щодо такої дитини прав та обов'язків батьків. Обґрунтовується необхідність удосконалення норм СК у частині стягнення аліментів з батьків, діти яких усиновлюються.

Ключові слова: усиновлення, позбавлення батьківських прав, аліменти, утримання дитини.

Зилковская Л. М., Черненко В. А. Проблемные вопросы применения законодательства о взыскании алиментов с родителей, дети которых были усыновлены

Аннотация. Статья посвящена обзору проблем применения законодательства о взыскании алиментов с родителей, дети которых были усыновлены. Анализ практики применения законодательства об усыновлении в спорах о взыскании и о прекращении взыскания алиментов с родителей, дети которых были усыновлены, обнаружил пробелы и противоречия его норм в части соотношения правовой связи ребенка с его родителями, лишенными родительских прав, которые платят алименты, и с усыновителями, на которых возлагается обязанность по содержанию ребенка. Рекомендуется сообщать усыновленному ребенку о возможности сохранения правовой связи между ним и родителями, с которыми не прекращается правовая связь, имеющая выражение в сохранении относительно него прав и обязанностей родителей. Обосновывается необходимость совершенствования норм СК в части взыскания алиментов с родителей, дети которых усыновляются.

Ключевые слова: усыновление, лишение родительских прав, алименты, содержание ребенка.

Zilkovska L. M., Chernenko V. A. Problem Issues of Application of Legislation on Alimony Recovery from Parents Whose Children Were Adopted

Summary. The article is devoted to reviewing the issues of application of legislation on alimony recovery from parents whose children were adopted. The analysis of practice of applying the legislation on adoption in disputes on recovery and termination of recovery of alimony from parents whose children were adopted revealed gaps and contradictions of its norms in terms of correlation between legal link of a child and his parents, deprived from parental rights, who pay alimony, and adopters, who are obliged to alimont the child. It is recommended to inform the adopted child about the possibility to save legal link between him and parents, with whom the legal link is not terminated, which is expressed in saving rights and duties of parents as for such child. The author justified the necessity to upgrade the Family Code of Ukraine in terms of alimony recovery from parents whose children were being adopted. The author suggested, firstly, fixing such a reason for the termination of alimony obligations, secondly, solving in a non-judicial order the issues on alimonting a child with previous married couple while getting consent to the adoption of a child from the parent, who is not deprived from parental right. The implementation and observance of such rights would release the participants of alimony legal relations and courts from odd disputes, as well as would simplify the registration of adoption as an act of civil status.

Key words: adoption, deprivation of parental rights, alimony, alimonting a child.